

Programmabegroting 2016

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Algemeen	5
2.1 Meerjarenbeleidsplannen	5
2.2 Meerjarig financieel kader	5
3. Programmaplan.....	7
3.1 Programma Gezondheid	7
3.1.1 Ontwikkelingen	7
3.1.2 Afdeling Zorg & Advies	7
3.1.3 Jeugdgezondheidszorg	10
3.2 Programma Veiligheid	12
3.2.1 Landelijke Ontwikkelingen	12
3.2.2 Afdeling Crisisbeheersing.....	12
3.3 Programma Brandweer	16
3.3.1 Missie & visie Brandweer Fryslân	16
3.3.2 Beleidsplan Brandweer Fryslân 2015-2018	16
3.3.3. Beleidsproducten.....	18
3.4 Algemene dekkingsmiddelen.....	23
4. Paragrafen.....	24
4.1 Financiering	24
4.2 Weerstandsvermogen	25
4.3 Bedrijfsvoering	27
4.4 Onderhoud kapitaalgoederen.....	30
5. Financiële begroting.....	31
5.1 Overzicht van baten en lasten	31
5.2 Financiële positie	34
5.2.1 Arbeidsverplichtingen	34
5.2.2 Investeringskredieten	34
5.2.3 Reserves	34
5.2.4 Voorzieningen.....	34

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2016 van de Veiligheidsregio Fryslân aan. Het startpunt voor het opstellen van de begroting 2016 vormen de begroting 2015, inclusief wijzigingen en de Kaderbrief 2016, zoals vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 19 maart 2015.

In de begroting wordt het beleid met de bijbehorende financiële inspanning per programma op hoofdlijnen toegelicht. De lezer valt het direct op: het aantal pagina's is fors verminderd in vergelijking met de begrotingen van voorgaande jaren. De reden hiervan is dat de meerjarenbeleidsplannen van GGD, Brandweer en Crisisbeheersing onlangs in uw bestuur zijn vastgesteld (19 maart 2015). Hiermee zijn de beleidsmatige en financiële kaders voor de drie programma's bekend en vormen daarmee de basis voor de begroting 2016 e.v.

In voorgaande jaren was het gebruikelijk om deze kaders jaarlijks in de begroting opnieuw aan te halen. Dit uitgangspunt hebben wij met de voorliggende begroting 2016 verlaten. Om overlappingen en herhalingen te voorkomen hebben wij niet alle teksten uit de meerjarenbeleidsplannen overgenomen in de begroting. Naar onze mening wordt de begroting 2016 hiermee een minder lijvig en een meer lezenswaardig, to-the-point document. De opzet van de begroting kan worden gewijzigd in verband met de herinrichting van de GGD. Een cultuur- en structuurverandering is nodig om het functioneren van de GGD beter te laten aansluiten op de veranderingen in de omgeving. De nu voorliggende begroting gaat nog uit van de bestaande onderdelen JGZ en Z&A. Wij zullen uw bestuur tijdig informeren omtrent de uit de structuurverandering voortvloeiende wijzigingen voor de begroting.

In de begroting staan de drie programma's Gezondheid, Brandweer en Crisisbeheersing centraal. Elk van de programma's waarop gestuurd kan worden, bevat een aantal doelstellingen (wat willen we bereiken?) met daaraan gekoppeld de activiteiten die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren (wat gaan we daarvoor doen?) en de financiële middelen die daartoe worden ingezet (wat mag het kosten?). De paragrafen geven informatie over bepaalde thema's, die anders te gefragmenteerd aan de orde zouden komen. Deze informatie is van belang om een oordeel te kunnen vormen over de financiële positie van de Veiligheidsregio.

In het Beleidsplan Brandweer Fryslân 2015-2018 wordt de koers uitgezet naar een toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân. Uw bestuur heeft ten behoeve van het realiseren van de noodzakelijke kwaliteitsverbetering incidenteel € 1,2 mln. beschikbaar gesteld. Voor de Veiligheidsregio ligt een taak om door herallocatie van middelen binnen de begroting te zoeken naar € 800.000 om een structurele invulling te kunnen geven aan het beleidsplan.

Met ingang van de regionalisering per 1 januari 2014 bouwen wij stap voor stap verder aan de staande organisatie. De focus is enerzijds gericht op de ontwikkeling van medewerkers, communicatie, interne en externe verbinding en anderzijds op kwaliteitsverbetering en de harmonisatie van processen. Tevens gaan wij een doorontwikkeling meemaken naar een toekomstbestendige brandweezorg:

"Brandweezorg 2.0". Dit alles tezamen heeft als doel om te komen tot een brandweezorg, waarbij het maatschappelijk rendement het hoogst is en het bestuurlijk risico het laagst. Veiligheidsregio Fryslân streeft naar minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade. De bestrijding door de brandweer gebeurt effectief, efficiënt, maar vooral veilig. Om hierin de juiste afwegingen te maken, is het voor de Veiligheidsregio van belang in gesprek te blijven met uw bestuur om gezamenlijk het gewenste maatschappelijk rendement te bepalen.

Met het Beleidsplan 2015-2018 wil de GGD aansluiten op de opgaven waar de gemeenten de komende jaren voor staan. Een belangrijke ontwikkeling hierbij zijn de decentralisaties in het sociaal domein. De Veiligheidsregio Fryslân kan hier van toegevoegde waarde zijn door in te zetten op kennis over de gezondheid van de bevolking op wijk- en dorpsniveau en op basis hiervan gezamenlijk te werken aan preventie van gezondheidsproblemen. Als onderdeel van de Veiligheidsregio heeft de GGD de ambitie om flexibel en met maat antwoord te kunnen geven op de complexe (gezondheid) vragen in de buitenwereld en om kennis en expertise beter te ontsluiten en beschikbaar te laten zijn voor de lokale netwerken. De GGD gaat derhalve zich meer naar gemeentelijk niveau organiseren.

Ten behoeve van het programma Crisisbeheersing is eveneens het Beleidsplan 2015-2018 opgesteld en door uw bestuur vastgesteld in vergadering van 19 maart jl. In dit plan zijn voornemens geformuleerd die moeten leiden tot een verdere versterking van de Friese crisisorganisatie. Speerpunten zijn onder andere de doorontwikkeling tot het kennis- en expertisecentrum op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, het verbeteren van de kwaliteit van de multidisciplinaire advisering rondom evenementenveiligheid en investeren in onder meer planvorming, communicatie en vakbekwaamheid.

Kortom, de Veiligheidsregio Fryslân is, samen met haar partners, volop in beweging! Het is belangrijk dat deze primaire processen goed en adequaat worden ondersteund. Een nadere analyse en doorlichting van de huidige formatie door Berenschot laat een forse ondercapaciteit zien bij Bedrijfsvoering. De extra investering om bedrijfsvoering te versterken is noodzakelijk. Het stelt ons in staat om de hoeveelheid werk aan te kunnen, beter in control te zijn en de inhoudelijke kolommen beter te adviseren en te helpen. Uw bestuur heeft dit risico onderkend en vervolgens ondersteund door in te stemmen met het voorstel tot het beschikbaar stellen van de benodigde middelen.

Ik wens u veel lesplezier toe.

W.K. Kleinhuis,
Algemeen directeur en secretaris Veiligheidsregio Fryslân

2. Algemeen

2.1 Meerjarenbeleidsplannen

In haar vergadering van 19 maart 2015 heeft het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân de beleidsplannen van de afdelingen vastgesteld voor de jaren 2015 tot en met 2018. In de in hoofdstuk 3 opgenomen programmaplannen is met name jaarschijf 2016 uit het meerjarenbeleidsplan gelicht.

2.2 Meerjarig financieel kader

Tegelijk met de meerjarenbeleidsplannen is tevens het meerjarig financieel kader vastgesteld. In deze kaderbrief wordt zowel de reguliere indexatie meegenomen, als de financiële uitwerking van voorgesteld nieuw beleid.

Indexatie

Conform artikel 5a van de financiële verordening zijn de budgetten voor materiële lasten en loonkosten geïndexeerd:

- De indexatie voor materiële kosten is gebaseerd op het consumentenprijsindexcijfer (CPI) van februari 2015, en komt uit op 0,1%, of € 28.000;
- Voor de indexering van lonen geldt dat de verhoging als gevolg van de cao 2014-2015 voor het eerst in 2016 structureel wordt doorgevoerd (in 2014 en 2015 is zij opgevangen met incidentele middelen), leidend tot een toename van de lasten van € 785.000. Daar bovenop komt de indexatie van de lonen voor 2016, vooralsnog is hierbij aangesloten bij de lijn van de rijksoverheid, een verhoging van 1,25%. Dit leidt tot een structurele verhoging van € 400.000.

De opbrengsten voor de maatwerkpakketten voor gemeentelijke taken en markttaken zijn geïndexeerd al naar gelang de verhouding van materiële en personele lasten in het geldende tarief.

Nieuw beleid

Bij het vaststellen van de kaderbrief is ook de uitwerking doorgerekend van vastgesteld nieuw beleid, de volgende zaken leiden tot een uitzetting van het budget:

- Vastgesteld is dat enkele beschermingstaken van de GGD zich onder waakvlamniveau bevinden. Het ophogen van de capaciteit naar het landelijk gemiddelde vergt een toename van de personele capaciteit bij de producten infectieziekten bestrijding en medische milieukunde. Dit leidt tot een structurele uitzetting van € 220.000;
- Uit een door bureau Berenschot uitgevoerde benchmark van de capaciteit voor overhead is gebleken dat de overhead van de VRF op bepaalde gebieden ruim onder de benchmark zit. Op de belangrijkste knelpunten is een toename van de personele capaciteit noodzakelijk, leidend tot een uitzetting van € 620.000 in 2016. In de kaderbrief is afgesproken dat deze uitzetting binnen vier jaar met efficiency-maatregelen opgelost wordt, zodat dit niet leidt tot een structurele uitzetting na 2019. Daarom is sprake van een trapsgewijs oplopende taakstelling, tot € 620.000 in 2020.

Overige ontwikkelingen

In 2016 wordt de vennootschapsbelastingplicht ingevoerd voor overheidsbedrijven. Naar verwachting wordt de VRF daardoor voor enkele markttaken van de GGD belastingplichtig. Het effect hiervan op de marges van deze producten wordt geschat op € 60.000 per jaar.

Effecten op 2015

Enkele van de hierboven genoemde punten hebben (deels) ook effect op het jaar 2015. In de kaderbrief is voorgesteld deze met de verwachte incidentele ruimte op kapitaallasten op te lossen. Daarnaast zijn er incidentele budgetten ter beschikking gesteld, waarvoor reserves zijn gevormd. De effecten hiervan zijn verwerkt in een begrotingswijziging, die wordt aangeboden bij de 4-maands berap.

Aansluiting nadelig saldo

Als gevolg van de hiervoor genoemde maatregelen neemt het nadelig saldo in totaal toe met € 2.113.000 ten opzichte van 2015. Samengevat leiden de verschillende oorzaken per post tot de volgende aansluiting (x. € 1.000):

Bijdrage 2015	€ 51.027
Indexering cao 14-15	€ 785
Index lonen 2016	€ 400
Indexatie materiële kosten	€ 28
Versterking GGD	€ 220
Versterking Bedrijfsvoering	€ 620
Vennootschapsbelasting	<u>€ 60</u>
Bijdrage 2016	€ 53.140

In de paragraaf algemene dekkingsmiddelen wordt ingegaan op de bijdrage per programma, in bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de bijdragen per gemeente.

3. Programmaplan

3.1 Programma Gezondheid

3.1.1 Ontwikkelingen

Meerjarenbeleidsplan

Het jaar 2016 is het tweede jaar van het meerjarenbeleidsplan 2015 – 2018. De speerpunten uit dit plan zijn leidend voor de uitwerking van de jaarlijkse begrotingen. In deze begroting zal dan ook de nadruk liggen op de bijdrage van de verschillende producten en diensten van de GGD aan het realiseren van de doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan. Laat natuurlijk onverlet dat het reguliere wettelijke basistakenpakket van de GGD uitgevoerd blijft worden, echter wel vanuit het perspectief van het meerjarenbeleidsplan.

Organisatieontwikkeling

In 2014 is gestart met de voorbereiding van een nieuwe organisatie-inrichting, die beter aansluit bij de opgaven van gemeenten op het terrein van het sociaal domein. De verwachting is dat het nieuwe organisatie-ontwerp in 2016 is ingevoerd. Dit moet een beweging op gang brengen die de GGD dichterbij de gemeenten brengt en daardoor beter kan aansluiten op de gemeentelijke ontwikkelingen. Deze begroting is echter nog opgebouwd volgens de huidige (2015) geldende organisatie-indeling.

3.1.2 Afdeling Zorg & Advies

Zorg

Het beleidsproduct Zorg bestaat uit Infectieziektebestrijding, Tuberculosebestrijding, Soa/Sense en Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers.

Het meerjarenbeleidsplan zet in op versterking van gezondheidsbescherming, en daarmee op versterking van onder andere de infectieziektebestrijding. We gaan er vanuit dat dit in 2015 positief afgerond wordt en dat daarmee de pro-actie taken ingevuld kunnen gaan worden. Het BMRO project (gericht op multi-resistentie) is hier een voorbeeld en speerpunt van. Door de noordelijke samenwerking en andere werkwijzen zullen we ook op het vlak van TBC en SOA/Sense de ruimte gaan genereren voor een bredere invulling van preventie. Hierbij wordt tevens ingezet op samenwerking met ketenpartners zowel op het verbeteren van monitoring als op analyse, om de juiste risicotaxatie te kunnen maken, waarmee gerichte acties kunnen worden ondernomen om uitbraken zoveel mogelijk te voorkomen. In het kader van het Nationale Plan tuberculosebestrijding is in 2016 duidelijk hoe de noordelijke TBC regio met het regionaal TBC expertise centrum is ingericht en hoe het nationale plan zal worden geïmplementeerd.

OGGZ

In het meerjarenbeleidsplan zijn als speerpunten o.a. genoemd Wonen en leven in een gezonde wijk, en Doelgroep 0-100 (aandacht voor sociaal economische gezondheidsverschillen). De OGGZ levert hier een bijdrage aan door:

- bemoeizorg bij ernstige huisvervuiling, zorgmijders en mensen die overlast veroorzaken
- regie en voorzitterschap scenarioteams bij crisis en maatschappelijke onrust
- ondersteuning sociale teams
- participatie veiligheidshuis
- Regie en uitvoering escalatiepool

Lijkschouw

GGD Fryslân is de enige (publieke) organisatie in Fryslân die beschikt over de noodzakelijke expertise om deze taak uit te voeren. De Friese gemeenten hebben de uitvoering van de lijkschouw in handen gelegd van de GGD, omdat zij de uitvoering van de lijkschouw beschouwen als een publieke taak. Vooralsnog lijkt het er op dat in 2015 de nationale politie de aanbesteding van de medische arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek heeft toegewezen. Wanneer de politiezorg verdwijnt, heeft dit gevolgen voor de borging van zowel de capaciteit als het beheersbaar houden van de kosten van lijkschouw.

Politiezorg & Overig

Politiezorg is de medische advisering en zorgverlening voor ingesloten en onder de hoede zijn van de politie of het Openbaar Ministerie. In het aanbestedingstraject (2015) zijn, door de nationale politie, eisen gesteld aan het leveren van de medische arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek.

Deze eisen zijn onder anderen het ontzorgen van de politie door het leveren van:

- adviezen omtrent het wel/niet verantwoord insluiten van een arrestant
- medische arrestantenzorg die vergelijkbaar is aan die niet ingesloten krijgen bij een huisarts
- advies en het organiseren van verwijzingen naar de 2^e-lijns gezondheidszorg en andere zorginstellingen
- beoordeling en verwijzing naar de GGZ
- letselbeschrijvingen en –rapportages bij arrestanten en slachtoffers
- gescheiden forensisch medisch onderzoek bij slachtoffers en verdachten van zedenmisdriven

In 2015 zal er duidelijkheid ontstaan of de GGD de gunning krijgt van de nationale politie om dit te mogen blijven uitvoeren.

Reizigersvaccinatie

Reizigersvaccinatie richt zich op de bescherming van de Friese bevolking tegen importziekten. Daarnaast gaan beroeps gerelateerde vaccinaties een grotere rol spelen. De inzet is om deze dienst tegen een kostendekkend tarief te leveren.

Advies

Het beleidsproduct Advies bestaat uit Technische Hygiënezorg, Milieu & Gezondheid, Inzicht in de gezondheidssituatie, Publieksinformatie en Beleidsadvies.

De Technische Hygiënezorg richt zich op inspecties van kinderopvang, gastouder(bureaus), peuterspeelzalen, bordelen, tattooshops en schepen.

De kerntaken van Milieu & Gezondheid zijn risicobeoordeling en communicatie, signalering van milieugezondheidskundige risico's, behandeling van meldingen en vragen, voorlichting aan burgers en advisering aan lokaal beleid op het gebied van de gezondheid en de fysieke leefomgeving. In het meerjarenbeleidsplan wordt o.a. ingezet op versterking van de medische milieukunde. Hiermee krijgt GGD Fryslân zelf voldoende capaciteit om de taken uit te kunnen voeren, en is inhuur van specialistische capaciteit op dit terrein veel minder nodig.

Zoals beschreven in het meerjarenbeleidsplan wil GGD Fryslân aansluiten op de opgaven waar gemeenten de komende jaren voor staan. Een belangrijke ontwikkeling hierbij zijn de decentralisaties in het sociale domein. GGD Fryslân kan hier van toegevoegde waarde zijn door in te zetten op kennis over de gezondheid van de bevolking op wijk- en dorp niveau (op de schaal van de gebiedsteams), en op basis hiervan in de wijk/het dorp gezamenlijk te werken aan preventie van gezondheidsproblemen. GGD Fryslân doet dit door:

- haar monitoringfunctie te versterken. Zij doet dit door eigen data, vanuit de gezondheidsmonitors en vanuit registratiegegevens, zoveel mogelijk te bundelen met data/gegevens van andere organisaties en databases. Dit betekent tevens een intensivering van de samenwerking met andere organisaties op dit terrein. De aldus verkregen gegevens worden integraal beschikbaar gesteld op gemeente-, wijk- en/of dorp niveau;
- op basis van genoemde data, maar ook op basis van kennis/expertise en het netwerk in de wijk/omgeving (gebiedsteams, onderwijs, peuterspeelzalen, kinderopvang, huisartsen, e.d.), samen met gemeenten en partners in te zetten op gerichte preventieve programma's met als doel voorkomen en/of tijdig signaleren van problemen en/of kwetsbaarheid. De ingezette programma's zijn al bewezen effectief, of worden op hun effectiviteit onderzocht.

Crisis/calamiteitenzorg

GGD is alert op gezondheidsbedreigingen en voorkomen van verspreiding van ziektes en escalatie van medische en psychosociale problematiek. Hiertoe heeft de GGD een rampenopvangplan (GROP) opgesteld. Het GROP heeft tot doel een efficiënte respons- en afstemmingsorganisatie te creëren binnen de GGD, voor de taken en verantwoordelijkheden van de GGD bij crises voor de 4 GGD processen medische milieukunde, psychosociale hulpverlening, gezondheidsonderzoek bij rampen en infectieziekten bestrijding.

3.1.3 Jeugdgezondheidszorg

Inleiding

Als GGD Fryslân voeren wij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit met een basispakket dat wettelijk is omschreven en uniform is voor alle Friese gemeenten. Daarnaast bieden we een aantal diensten aan individuele gemeenten. De JGZ levert daarmee een grote bijdrage aan het gezond en veilig opgroeien van de Friese jeugd. De JGZ is dan ook een basisonderdeel van de publieke, openbare gezondheidszorg.

Zorg voor alle kinderen

Individuele zorg

Het beleidsproduct Zorg voor alle kinderen is onderdeel van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De Jeugdgezondheidszorg richt zich zowel op medisch-biologische als op psychosociale problematiek. De JGZ levert een bijdrage aan het gezond en veilig opgroeien van de Friese jeugd en legt hierbij de nadruk op samenwerking met de gebiedsteams, versterking van de preventie in de ketenzorg voor jeugd, uitvoering van het basistakenpakket voor alle Friese kinderen en normaliseren van de problematiek.

Crisis/calamiteitenzorg

De JGZ heeft een rol bij crises of calamiteiten waarbij kinderen en/of jongeren betrokken zijn. De crisis- en calamiteitenzorg voor jeugd wordt door de JGZ uitgevoerd gezamenlijk met de afdeling Zorg en Advies, die hierin het voortouw neemt.

Monitoring & Beleid

Naast aandacht voor het individuele kind heeft de Jeugdgezondheidszorg als onderdeel van de GGD Fryslân ook een beleidsadviserende taak en levert zij collectieve zorg. Dit doet zij op basis van de speerpunten van het meerjarenbeleidsplan: Wonen en leven in een gezonde wijk en omgeving, en Bovenlokale aanpak op thema's.

Effectief samenwerken is daarbij een voorwaarde. De JGZ sluit daarbij aan bij de lokale en regionale situatie, zoals de verschillende gebiedsteams, of andere nieuwe samenwerkingsvormen. JGZ heeft daarin de positie als basisvoorziening tussen nulde lijn en eerste lijn en zorgt voor verbinding met onderwijs en zorg. Met (dossier)kennis over kind en gezinssituatie heeft de JGZ een verbindende rol. We hebben vooral een preventieve, signalerende en adviserende rol, zowel individueel als maatschappelijk. De JGZ is voor ouders en kinderen een toegang tot en vindplaats voor het gemeentelijke gebiedsteam.

Als GGD beschikken we over kennis van de gezondheid, de ontwikkeling en de leefstijl van groepen kinderen en de omgeving waarin ze opgroeien. Deze kennis is gebaseerd op de informatie die we verzamelen in het digitale dossier en de epidemiologische analyse van een deel van deze gegevens. Door de gezondheid, groei en ontwikkeling aan de hand van een aantal determinanten die in Nederland uniform worden verzameld te monitoren, kunnen we gemeenten en samenwerkingspartners adviseren over door hun te voeren beleid en ondersteunen we bij het maken van beleidskeuzes. Groepsmonitoring heeft betrekking op het gebruikmaken van de registratiegegevens van de JGZ, onder andere uit het digitaal dossier JGZ, ten behoeve van de ontwikkeling van een integraal gemeentelijk gezondheidsprofiel.

Gezondheidsbevordering & Preventieprogramma's

De GGD levert vanuit diverse functies een bijdrage aan preventieprogramma's en gezondheidsbevordering. De preventieprogramma's sluiten aan bij de speerpunten uit het meerjarenbeleidsplan en de lokale speerpunten van het gemeentelijk beleid. Gezondheidsbevordering werkt met een sterke lokale focus. Door gezondheidsbevordering te koppelen aan lokaal opererende teams, kunnen we, naast individuele preventie, ook inzetten op collectieve interventies en voorlichtingsactiviteiten. Voorbeelden van preventieprogramma's zijn de Nuchtere Fries en JOGG.

Aanvullende producten JGZ

De aanvullende producten zijn zogenaamde maatwerkproducten, die door de gemeenten of derden kunnen worden afgenomen bovenop het basispakket van de GGD. We kunnen daarmee beter aansluiten op het specifieke beleid van de individuele gemeenten of de specifieke situatie in bijvoorbeeld de wijk of de school.

Voorbeelden zijn: coördinatie van een gebiedsteam, inzet van arts of verpleegkundige in een gebieds- of wijkteam, pedagogische thuisbegeleiding, opvoedkade, logopedische screening, preventieprojecten. Ook de zorg voor kinderen van asielzoekers (PGA) valt hieronder, omdat die op een andere wijze gefinancierd wordt.

3.2 Programma Crisisbeheersing

3.2.1 Landelijke Ontwikkelingen

Het vak van crisisbeheersing is volop in beweging. De commissies Noordanus, Hoekstra en Bruinooge hebben zich de afgelopen jaren gebogen over hoe de veiligheidsregio's bezig zijn met de crisisbeheersing en hoe het beter kan en moet. Dit alles is uitgemond in een strategische agenda voor de toekomst van het ministerie van Veiligheid en Justitie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de veiligheidsregio's gezamenlijk.

In de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014 – 2016 worden een aantal uitgangspunten, strategische doelen en inhoudelijke thema's benoemd die in opdracht van het Veiligheidsberaad samen met de veiligheidsregio's verder worden uitgewerkt.

De strategische doelen zijn:

1. Het versterken van de risicobeheersing: voorkomen is beter dan genezen!
De illusie van volledige 'beheersing' wordt losgelaten en er wordt meer gesproken over 'risicogerichtheid'. De focus moet meer worden gelegd op de beïnvloedbare risico's.
2. Het versterken van de crisisbeheersing: iets wat je vaker doet, doe je vaker goed!
De centrale vraag is wat je kunt doen om de ervaringen van de sleutelfunctionarissen in de crisisorganisatie te verbreden en kwalitatief te vergroten.

Ter versterking van de risicobeheersing zijn er tussen de Minister van V en J en het DB van het Veiligheidsberaad ook een drietal thema's benoemd: water en evacuatie, continuïteit van de samenleving en nucleair.

Ontwikkelingen: 2015- 2018

In 2014 hebben wij - in nauwe samenspraak met gemeenten en crisispartners, en in afstemming met de buurregio's - een nieuw Beleidsplan Crisisbeheersing voor de periode 2015 – 2018 opgesteld.

Het conceptplan is in november 2014 aangeboden aan de gemeenten (te samen met het meerjarenbeleidsplan van de GGD en de Brandweer). In maart 2015 wordt dit plan vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio.

In het nieuwe plan worden beleidsvoornemens geformuleerd die voor de periode 2015 – 2018 moeten leiden tot een verdere versterking van de Friese crisisorganisatie. De inspanningen zijn er allemaal op gericht om ontwrichting van de Friese samenleving te voorkomen, dan wel de crisissituatie zo snel mogelijk te reduceren en de nadelige effecten tot een minimum te beperken.

Tevens zijn in het Beleidsplan de doelen en thema's verwerkt uit de bovengenoemde Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014 – 2016.

3.2.2 Afdeling Crisisbeheersing

3 beleidsproducten (Crisisbeheersing / Coördinatie Bevolkingszorg / Bevolkingszorg)

Wat willen we bereiken?

Outcome

Voorkomen van ontwrichting van de Friese samenleving, dan wel de crisissituatie zo snel mogelijk reduceren en de nadelige effecten (schade / gezondheidsschade voor de inwoners van de Veiligheidsregio Fryslân) tot een minimum te beperken.

Prestatie-indicatoren

De outcome hebben wij nader uitgewerkt in de volgende prestatie-indicatoren.

Tevredenheid Klanten & Partners:

- ✓ gemiddelde tevredenheid van partners (gemeenten, veiligheidspartners, partners in de geneeskundige keten) voor de Afdeling Crisisbeheersing (norm ≥ 7)

Evenementen

- ✓ het percentage adviezen van de Afdeling Crisisbeheersing, dat door de burgemeester bij de vergunningverlening van een evenement is overgenomen (norm % = 100)

Planvorming

- ✓ beschikbare planvorming wordt goed ontsloten (norm % = 100)
- ✓ planvorming wordt jaarlijks herzien (norm % = 100)
- ✓ planvorming wordt op toegankelijke wijze aangeboden (norm = 3)

Vakbekwaamheid

- ✓ medewerkers in de crisisorganisatie beschikken over een portfolio vakbekwaamheid (norm = 6; jaarlijks beschikken 6 nieuwe functiegroepen over een portfolio)
- ✓ de jaarplanning van Vakbekwaamheid is uitgevoerd waardoor: a) iedere operationeel functionaris minimaal twee keer heeft kunnen deelnemen, en b) vastgestelde onderdelen (IBP, systeemtest, risicoprofiel), en prioriteiten op basis van evaluaties of afdeling zijn gerealiseerd (norm % = 95)

Evaluaties

- ✓ GRIP-inzetten en Vakbekwaamheidsactiviteiten worden geëvalueerd; actie- en verbeterpunten opgevolgd (norm % ≥ 90)

Tevredenheid betrokkenen bij rampen en crises

- ✓ oordeel van de betrokkenen over de hulpverlening – verkregen op basis van een publieksenquête is positief (norm % ≥ 70)

Afdeling Crisisbeheersing voldoet aan normen

- ✓ Afdeling Crisisbeheersing voldoet aan prestatie-eisen uit de Wet op de Veiligheidsregio's (11 thema's uit de "Staat van de Rampenbestrijding", norm 8 van de 11 thema's % ≥ 75)

Speerpunten / Wat gaan we daarvoor doen in 2016 ?

- *Doorontwikkeling van de Afdeling Crisisbeheersing tot het kennis- en expertisecentrum op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, ten dienste van de Friese gemeenten, keten- en netwerkpartners; hiertoe gaan wij:*
 - o intensief samenwerken met ketenpartners (netwerkmanagement)
 - o themabijeenkomsten organiseren
 - o ons netwerk verbreden op het gebied van zorgcontinuïteit, maatschappelijke onrust, ziektegolf & voedselveiligheid
 - o convenanten met onze partners sluiten
 - o Verder versterken van de samenwerking met Defensie (in het kader van de "Strategische agenda versterking veiligheidsregio's 2014 – 2016)

- *Verbeteren van de kwaliteit van de multidisciplinaire advisering rond evenementenveiligheid zowel op inhoud als op proces; hiertoe gaan wij:*
 - o integrale (multidisciplinaire) adviezen opstellen bij alle vastgestelde C-evenementen (in 2016 in ieder geval de voorbereiding op Open Dagen Luchtmacht 2016 en Culturele Hoofdstad 2018)
 - o op aanvraag deelnemen aan het Veiligheidsteam van de gemeenten
 - o gemeenten ondersteunen en faciliteren bij de kleinere A- en B-evenementen in de vorm van een digitale veiligheidstoets of een gericht maatwerkadvies
 - o de multidisciplinaire hoofdstructuur betrekken bij de voorbereidingen op evenementen)
 - o implementatie van het in 2015 vastgestelde “Kader Evenementenveiligheid”
- *Verbinding leggen tussen onze planvorming en de operationele hoofdstructuur; hiertoe gaan wij:*
 - o ramp- en incidentbestrijdingsplannen opstellen en actualiseren (opstellen IBP “Natuurbranden”; actualiseren IBP “Abe Lenstra”; leveren van een bijdrage aan het actualiseren van de IBP’s IJsselmeer en Noordzee)
 - o ons prepareren op overstromingen (in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie gaan Veiligheidsregio’s en Waterschappen zich voorbereiden op overstromingen)
 - o planvorming voorbereiden in LCMS
 - o planvorming aanscherpen en verbeteringen doorvoeren indien evaluaties daar aanleiding toe geven
 - o een bijdrage leveren aan de uitvoering van het Jaarprogramma van de CRW-regeling (Coördinatie Rampenbestrijding Waddenzee) en de SAMIJ-regeling (Samenwerking IJsselmeergebied); opleidingen en trainingen van de CRW en SAMIJ worden afgestemd met de Vakbekwaamheidsprogrammering van de VRF
- *Adequaat communiceren over risico’s; hiertoe gaan wij:*
 - o samen met gemeenten en ketenpartners verschillende actuele risicothema’s onder de aandacht brengen van de Friese burger (door te communiceren via Facebook, Twitter en website)
 - o communiceren over de mogelijke maatregelen bij een dreigend stralingsincident (projectplan “Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming” uit de “Strategische agenda versterking veiligheidsregio’s 2014 – 2016)
- *Onze crisisorganisatiestaat is 24 uur per dag paraat om hulp te verlenen bij incidenten, rampen of crises; hiertoe gaan wij*
 - o functionarissen (in multi-teams, expertteams, GHOR-functionarissen) inzetten bij de bestrijding van een ramp en / of crises
 - o waar mogelijk de inrichting van onze crisisstructuur in bezetting en piketten vereenvoudigen
 - o zorgen voor werving, selectie en beschikbaarheid van functionarissen (in de multi-teams, expertteams bevolkingszorg, GHOR-functionarissen)
- *Systematisch en gericht verhogen van de vakbekwaamheid van teams en functionarissen; hiertoe gaan wij*
 - o een vakbekwaamheidsprogramma (in de vorm van een selectie- en/of ontwikkeltraject) aanbieden voor functionarissen die zijn aangesteld in een rol in een multidisciplinair team (CoPI, ROT, GBT, RBT), in de gemeentelijke crisisorganisatie (expertteams en medewerkers van gemeenten) en in de geneeskundige kolom (GHOR-functionarissen)

- *Versterken van het informatiemanagement*; hiertoe gaan wij
 - o wekelijks een multi-briefing voorbereiden in LCMS (met informatie over planvorming, evenementen, het weerbeeld, overige bijzonderheden voor de komende week, etc.)
 - o de vakbekwaamheid van de informatiemanagers verhogen (bedienen en vullen van LCMS, rol in het team)
 - o de vakbekwaamheid van de overige gebruikers (zoals sectiemedewerkers van het ROT in het LCMS, informatiemanagers van bevolkingszorg en politie en externe ketenpartners waaronder Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat) verhogen
 - o Geo-data voorziening inrichten (om plannen goed te kunnen voorbereiden in het LCMS is het nodig te beschikken over een geo-data omgeving)
- *Versterken van de crisiscommunicatie*; hiertoe gaan wij
 - o de vakbekwaamheid van sleutelfunctionarissen crisiscommunicatie verhogen
 - o de verbinding tussen de communicatieprofessionals en de hoofdstructuur van de crisisorganisatie (CoPI, ROT) verbeteren
 - o de kwaliteit van het communicatieproces evalueren (op proces en inhoud)
- *Versterken van de overdracht van de operationele fase naar de herstelfase*; hiertoe gaan wij
 - o gemeenten adviseren en begeleiden tijdens de nafase van een incident (VRF wil haar adviesrol verder professionaliseren)
 - o een publieksenquête invoeren (deze publieksenquête is bedoeld om de tevredenheid onder betrokkenen over de bevolkingszorg inzichtelijk te maken)
- *Evalueren*; hiertoe gaan wij
 - o operationele inzetten, vakbekwaamheidsactiviteiten en grootschalige evenementen evalueren
 - o jaarlijks een “Rode Draad” opstellen van evaluatie- en actiepunten; deze “Rode Draad” wordt besproken met betrokken teams en functionarissen van de crisisorganisatie
 - o noodzakelijke verbeteracties uit de evaluaties doorvoeren
- *Kwaliteitszorg*; hiertoe gaan wij
 - o een bijdrage leveren aan de jaarlijkse HKZ-certificering van de GHOR
 - o een bijdrage leveren aan het ontwikkelen en implementeren van een – landelijk - kwaliteitszorgsysteem voor veiligheidsregio's.

3.3 Programma Brandweer

3.3.1 Missie & visie Brandweer Fryslân

Brandweer Fryslân is verantwoordelijk voor de brandweezorg in Fryslân. Fryslân kenmerkt zich door veel water, uitgestrekte plattelands gebieden en Waddeneilanden. Fryslân heeft verstedelijkte (oude)kernen met complexe binnensteden, waar juist veel mensen op een relatief klein oppervlakte samen leven. Ook is er zware industrie en vormen het Van Harinxma- en Prinses Margriet Kanaal belangrijke vaarroutes voor de binnenvaart met verschillende (gevaarlijke) stoffen. Daarnaast hebben we te maken met toerisme in specifieke perioden van het jaar en is er een groot aantal (sport-) evenementen gedurende het jaar. Al deze verschillende kenmerken zorgen voor een gevarieerd risicobeeld en vragen het nodige van onze brandweerorganisatie. De zorg die wij in brede zin leveren, voeren we samen en in verbinding met onze omgeving uit: met onze partners zoals gemeenten en politie maar ook met bedrijven en burgers. Rekening houdend met het risicobeeld is onze missie: **'Brandweer Fryslân voorkomt, beperkt en bestrijdt brand en ongevallen'**

In onze visie betekent dit **streven naar minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade**. Om dat te bereiken:

- zijn (brand)risico's in beeld gebracht;
- leveren wij deskundige expertise op het terrein van fysieke veiligheid;
- stimuleren wij brandveilig gedrag en zelfredzaamheid;
- wijzen wij gebouweigenaren en gebruikers op eigen verantwoordelijkheid en zorgplicht voor brandveiligheid;
- treden wij slagvaardig op bij incidenten;
- staan onze beroeps- en vrijwillige medewerkers in verbinding met elkaar. Zij hebben vertrouwen in elkaar en zijn bij elkaar betrokken;
- werken we vanuit een financieel gezonde basis, ondersteund door een afdeling bedrijfsvoering.

Brand en ongevallen willen we dus het liefst voorkomen en hier zetten wij dan ook op in. De inspanningen die we hiervoor moeten leveren hangen af van de omstandigheden en van de grootte van het risico. Onze brandweezorg, zowel de preventie als de repressie gaat daarom uit van het incidentrisicoprofiel, dat is opgesteld naast het regionaal risicoprofiel en dat in 2015 is ontwikkeld. We zetten in op het zoveel mogelijk voorkomen en treden doelmatig en slagvaardig op bij het daadwerkelijk bestrijden.

3.3.2 Beleidsplan Brandweer Fryslân 2015-2018

Het beleidsplan van de Brandweer beschrijft de wijze waarop we de komende jaren de brandweezorg in Fryslân veilig, efficiënt en effectief uitvoeren, op welke wijze we de medewerkers stimuleren in hun eigen ontwikkeling en hoe we de koers naar een toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân uitzetten. Tijdens deze koers staan harmonisatie, kwaliteitsverbetering en doorontwikkeling centraal.

De koers naar toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân sluit aan bij de ontwikkelingen die de 'Strategische Reis' (landelijke ontwikkeling van de (nieuwe) brandweer) met zich meebrengt. Door het werken aan het versterken van onze risico- en crisisbeheersing geven we invulling aan de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's 2014-2016. Daarnaast zijn er andere landelijke ontwikkelingen die de komende jaren ons pad zullen kruisen en die invloed hebben op onze organisatie:

□□ RemBrand fase 2 is een door Brandweer Nederland uitgevoerd onderzoek naar een alternatief voor het huidige normstelsel van opkomsttijden. Insteek is meer aandacht voor voorkomen en beperken, waarbij de inzet op de voor- (preventie) en achterkant (repressie) van de keten meer in balans is. In 2015 zijn de resultaten van dit onderzoek gepresenteerd en in 2016 worden deze resultaten betrokken bij het opstellen van het dekkingsplan 2.0 en paraatheid 2.0;

□□de Raad Brandweer Commandanten heeft het Landelijk Kader Uitrust Op Maat vastgesteld. Dit kader vormt de basis voor het gemotiveerd afwijken van de basisbrandweer-eenheid (TS6) zoals genoemd in het Besluit veiligheidsregio's;

□□de vorming van één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO): dit heeft invloed op onder meer de alarmeringsprocedures en de standaard uitrustvoorstellen;

□□ontwikkelingen op het terrein van omgevingsrecht; waaronder de invoering van een nieuwe Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2018): de gewenste wettelijke verankering van onze adviesrol binnen deze toekomstige wet, de invoering van private kwaliteitsborging in de bouw, de implementatie van kwaliteitscriteria op het terrein van vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken en de te maken omslag van een van oudsher regelgerichte benadering van brandveiligheid naar een veel meer risicogerichte aanpak.

Koers naar toekomstbestendige brandweezorg Fryslân

Bovengenoemde ontwikkelingen zijn onderdeel van onze koers naar toekomstbestendige brandweezorg in Fryslân. Wij zijn verantwoordelijk voor het neerzetten van een gedegen organisatie waarin het prettig werken is en staan voor de doorontwikkeling van de brandweezorg. Ons beleidsplan straalt dan ook energie, trots en vertrouwen uit. De koers bestaat uit 2 sporen, te weten:

1. verder bouwen aan de staande organisatie;
2. doorontwikkeling naar toekomstbestendige brandweezorg.

Verder bouwen aan de staande organisatie

De regionalisering is een omvangrijk proces geweest met impact voor de medewerkers. Medewerkers krijgen deze beleidsperiode de ruimte om te groeien in de organisatie en de nieuwe werkomgeving eigen te maken. We bouwen met elkaar verder aan de staande organisatie. De focus binnen dit spoor is dan ook enerzijds gericht op de ontwikkeling van medewerkers, optimaal inzetten van competenties, communicatie en interne en externe verbinding. De focus ligt anderzijds op kwaliteitsverbetering en de harmonisatie van processen en producten. Kwaliteitsverbetering betekent niet dat voor 1 januari 2014 zaken onvoldoende geregeld waren, maar de omgeving waarbinnen de brandweezorg zich afspeelt is wel in grote mate veranderd. Waar eerst de brandweer een gemeentelijke verantwoordelijkheid was, is het nu een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het bestuur van de VRF. Ook de schaalgrootte waarop de brandweezorg nu is georganiseerd is overgegaan naar de grootte van de Veiligheidsregio. Beide aspecten vragen om in te zetten op eenduidigheid in processen, producten en kwaliteit.

Doorontwikkeling naar toekomstbestendige brandweezorg: Brandweezorg 2.0

Het tweede spoor 'doorontwikkeling naar toekomstbestendige brandweezorg' staat niet los van het eerste spoor, sterker nog deze sporen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Doorontwikkeling van ons vak kan alleen met onze beroepsmedewerkers en vrijwilligers, die zich bewegen en ontwikkelen in een organisatie waar het prettig en veilig werken is, waar open gecommuniceerd wordt en waar aandacht is voor verbinding. Naast dat we in de staande organisatie bezig zijn met het harmoniseren en borgen van onze reguliere 'dagelijkse' taken vraagt onze brandweezorg om doorontwikkeling passend bij onze hoofddoelstelling om deze toekomstbestendig te maken en passend bij de landelijke ontwikkelingen. De doorontwikkeling zetten we in door het opzetten van het programma 'Brandweezorg 2.0'. Brandweezorg 2.0 omvat het afstemmen van de paraatheid, de lerende organisatie, de operationele informatievoorziening, het brandrisicoprofiel, het dekkingsplan 2.0 en Brandveilig Leven.

Maatschappelijk rendement

De twee in te zetten sporen uit het beleidsplan Brandweer Fryslân 2015-2018 zetten de koers in naar toekomstbestendige brandweezorg waarbij het maatschappelijk rendement het hoogst is en het bestuurlijk risico het laagst. Daarmee wordt een kosten-baten benadering voor (brand)veiligheid geïntroduceerd. Wij streven naar minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade. De ingezette koers geeft invulling aan een hogere veiligheid van de burger, waarbij specifieke aandacht is voor de veiligheid van kwetsbare groepen en risicovolle objecten en het voorkomen en beperken van ontwrichting van de samenleving. De bestrijding door de brandweer gebeurt effectief, efficiënt maar vooral veilig! Om hierin de juiste keuzes te maken en transparant te zijn richting het bestuur gaan wij in deze beleidsperiode regelmatig in gesprek met het bestuur. Op deze wijze bepalen we gezamenlijk het maatschappelijk rendement. Ook willen we in gesprek over de doorontwikkeling van de prestatie-indicatoren: welke prestaties willen en kunnen we kwalitatief en kwantitatief meten en met welk doel?

3.3.3. Beleidsproducten

Brandweer Fryslân kent een drietal beleidsproducten, te weten:

- risicobeheersing;
- operationele voorbereiding
- incidentbestrijding & nazorg

Risicobeheersing

Het taakveld risicobeheersing brengt risico's in beeld, levert met specialistische kennis een bijdrage aan een (brand)veilige leefomgeving en zet in op het verhogen van het risicobewustzijn en (brand)veilig gedrag in de samenleving door het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid. Minder incidenten, minder slachtoffers en minder schade is hierbij ons streven. Binnen risicobeheersing zijn drie hoofdprocessen te onderscheiden:

1. risico's in beeld;
2. het voorkomen en beperken van risico's; en
3. kennisontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

- het structureel voorkomen van onveiligheid, bijvoorbeeld door vanuit veiligheidsoptiek invloed uit te oefenen op het maken van ruimtelijke plannen en risicovolle inrichtingen;
- het toezien op de verwerking van de adviezen door het bevoegd gezag door het gehele adviseringsproces te doorlopen en te bewaken;
- het bieden van inzicht in risico's en zicht op maatregelen die er zijn om de risico's te beheersen;
- het voorkomen en beperken van ongevallen bij inrichtingen die werken met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en indien nodig afdekken van bepaalde risico's door de inzet van bedrijfsbrandweren;
- het voorkomen van een mogelijke brand en het zoveel mogelijk beperken van de gevolgen van een brand en het door ontwikkelen c.q. actualiseren van bestaande producten;
- het zoveel mogelijk voorkomen dan wel beheersen van (brand)onveilige situaties in de openbare ruimte en bebouwing in deze ruimte;
- het op een eenduidige wijze en adequaat niveau adviseren van het bevoegd gezag inzake de wettelijke (advies)taken, evenementen, brandweer-gerelateerde objectvoorzieningen, ruimtelijke ontwikkelingen en maatwerkpakket 1 en 2, waarbij alle adviezen binnen de daarvoor vastgestelde termijn worden afgegeven;
- alle OMS aansluitingen zijn conform afspraken, wetgeving en kwaliteitseisen;
- het aantal ongewenste en onechte meldingen binnen twee jaar met 50% terugdringen;
- via een doelgroepgerichte aanpak, in samenwerking met onze partners, de Friese samenleving van jong tot oud bewust maken van de gevaren van brand, hoe brand te voorkomen en hoe te handelen wanneer er onverhoopt toch brand uitbreekt. Het uiteindelijke resultaat wat hiermee wordt nagestreefd is het reduceren van het aantal branden en slachtoffers en de daarbij behorende hoeveelheid schade;

- kennis en kunde over oorzaken van branden, brandverloop, de effectiviteit van brandpreventieve voorzieningen, brandbestrijding en menselijk gedrag bij brand.

Prestatie indicatoren

- 100% adviseren conform vastgestelde werkwijze (van advisering t/m toezien op uitvoering hiervan door bevoegd gezag);
- 50% van het aantal ongewenste en onechte meldingen binnen twee jaar terugdringen;
- doelgroepgerichte aanpak Brandveilig Leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

- verbeteren van de werkprocessen en producten aangaande onze wettelijke adviestaken, zodat deze nog beter aansluiten op de processen en producten van onze partners;
- uitvoeren van de toetsing- en toezichtstaken op het gebied van brandveiligheid (maatwerkpakket 1: toetsing aspecten brandveiligheid/Wabo, inclusief toezicht tijdens de bouw en maatwerkpakket 2: toezicht aspecten brandveiligheid/Wabo);
- ontwikkelen van een uniforme werkwijze en Fryslân-brede borging van advisering van Brandweer Fryslân inzake ruimtelijke ontwikkelingen (repressief advies) en evenementen;
- ontwikkelen en uitvoeren van een gerichte aanpak voor terugdringen van het hoge aantal ongewenste en onechte automatische brandmeldingen;
- door ontwikkelen van Brandveilig Leven: via een doelgroepgerichte aanpak willen we, in samenwerking met onze partners, de Friese samenleving van jong tot oud bewust maken van de gevaren van brand, hoe brand te voorkomen en hoe te handelen wanneer er onverhoopt toch brand uitbreekt;;
- inspelen op de landelijke ontwikkelingen en dan in het bijzonder op de terreinen 'brandonderzoek' en 'private toetsing bouwbesluit'.

Operationele voorbereiding

Operationele voorbereiding valt uiteen in de volgende drie beleidsproducten/functionele gebieden:

I Planvorming

Planvorming draagt zorg voor het opstellen, beheren en door ontwikkelen van het gehele stelsel van operationele plannen, aanvalsplannen, procedures, werkinstructies, handboeken, coördinatiestructuren en opschalingmodellen. Daarnaast is planvorming de spin in het web en de aanjager van de integrale doorontwikkeling van de repressieve brandweerorganisatie.

II Vakbekwaamheid

Vakmanschap is de basis voor veilig en effectief brandweeroptreden. Vakbekwaamheid heeft als doel om repressieve medewerkers op te leiden (vakbekwaam worden) en bij te scholen en te laten oefenen (vakbekwaam blijven) in hun repressieve taken. Vakbekwaamheid richt zich op het opleiden, het oefenen, het bijscholen en de beoordeling/registratie hiervan.

III Materieelbeheer

Het functioneel gebied Materieelbeheer draagt zorg voor beschikbare, goed werkende, veilige en betrouwbare brandweermiddelen. Uitgevoerd op een zo efficiënt en effectief mogelijke wijze. Hierin worden twee hoofdprocessen onderscheiden: Verwerving en Onderhoud/Beheer.

Wat willen we bereiken?

Algemeen

- verdere voortgang van de ingezette weg in 2014 en 2015 om de "basis op orde" te verkrijgen: in de afgelopen jaren is al veel werk op dit vlak verzet maar het vraagt ook in 2016 nog extra inspanning om te komen tot nog meer eenheid en uniformiteit, zowel intern als extern gericht.

Planvorming

- adequate informatievoorziening ten behoeve van incidentbestrijding, borging van paraatheid, verantwoording en bevorderen van het lerend vermogen;
- het dekkingsplan 2.0 en de daaraan verbonden KVT en de alarmeringsregeling, wordt voor zover als mogelijk, afgestemd op het risicoprofiel;
- in alle incidentsituaties wordt uitgerukt met de juiste mensen en het juiste materieel dat zo snel mogelijk ter plaatse is;
- het gewenste niveau van paraatheid wordt structureel gewaarborgd door middel van daarop afgestemde maatregelen met betrekking tot bezetting en beschikbaarheid(beroeps, kazernering, consignatie, vrije instroom);
- alle operationele informatievoorziening (verwerven en toegankelijk maken) geschiedt digitaal zodat alle sleutelfiguren beschikken over juiste en goed toegankelijke informatie afgestemd op het incident;
- plannen en procedures zijn helder, up to date, bekend en eenvoudig toegankelijk. Ze zijn afgestemd op de behoefte aan informatievoorziening bij gebruikers;
- stakeholders krijgen op transparante wijze inzicht in de inzet en prestaties van de brandweer;
- de organisatie heeft een evaluatie- en kennisstructuur waarmee het lerend vermogen van de brandweerorganisatie wordt benut en gestimuleerd.

Vakbekwaamheid

- medewerkers worden en zijn vakbekwaam. Alle activiteiten staan in het licht tot het bereiken hiervan.

Materieelbeheer

- het zorg dragen voor beschikbare, goed werkende, veilige en betrouwbare brandweermiddelen. Uitgevoerd op een zo efficiënt en effectief mogelijke wijze door gemotiveerde, kundige, betrokken medewerkers en voor tevreden gebruikers van brandweermaterieel.

Prestatie indicatoren

Planvorming

- maatregelen voor waarborgen paraatheid op lange termijn ontwikkeld en vastgelegd;
- vastgesteld dekkingsplan op basis van RemBrand fase 2;
- overgang van digitale omgeving naar geografische omgeving voertuigautomatisering;
- kenniscentrum / kennisstructuur binnen Brandweer Fryslân ingericht en werkend.

Vakbekwaamheid

- implementatieplan invoering portfolio vakbekwaamheid is opgesteld;
- elektronische leeromgeving is geïmplementeerd;
- kwantitatieve oefennorm is behaald.

Materieelbeheer

- opstellen materieel spreidingsplan;
- overeenkomst levering bepakking tankautospuut;
- implementatie verbeteringen processen onderhoud&beheer en logistiek&ademplucht

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

- integrale afstemming tussen de afdelingen Risicobeheersing, Planvorming, Vakbekwaamheid en Materieelbeheer.

Planvorming

- voortgang dan wel verdere afstemming m.b.t. producten binnen Planvorming (o.a. plannen en procedures, paraatheid en Meldkamer, Rapportage en Registratie en Incidentbestrijding) om te komen tot synergie, eenheid of uniformiteit;
- ontwikkeling dekkingsplan 2.0 op basis van input bevindingen RemBrand fase 2;
- voortdurende informatie-uitwisseling met de Meldkamer over afwijkingen, verstoringen ten aanzien van de basisregelingen;
- aansluiting bij de ontwikkeling Landelijke meldkamerorganisatie;
- realisatie project Paraatheid 2.0 zodat er sluitende maatregelen zijn om de afgesproken paraatheid te waarborgen;
- bewerkstelligen om te komen van een digitale omgeving naar een geografische omgeving;
- alle noodzakelijke informatie voor repressie (incident en situatiegericht) wordt digitaal ontsloten en beheerd;
- registratie en verantwoording op basis van afgesproken prestatie-indicatoren;
- binnen Brandweer Fryslân wordt een kenniscentrum ingericht;
- bij incidenten vinden standaardevaluaties plaats volgens de daarvoor afgesproken structuur.

Vakbekwaamheid

- uniform werken en registreren;
- opstellen van het plan van aanpak voor het invoeren van de portfolio vakbekwaamheid;
- implementeren van de elektronische leeromgeving centraal;
- door ontwikkelen van oefeningen;
- behalen van kwantitatieve oefennorm;
- organiseren van oefeningen en themadagen;
- coördineren en uitvoeren van het PPMO;
- participeren in projecten Brandweezorg 2.0;
- opzetten van risicogericht oefenen;
- ontwikkelen van normenset;
- inzetten op oefenen op maat, vakbekwaam worden en de lerende organisatie;
- anticiperen op ontwikkeling versterking brandweer;
- in het kader van bovengenoemde ontwikkeling werkgroepen optuigen en betrekken en met posten in gesprek.

Materieelbeheer

- inzetten op binding van de medewerkers materieelbeheer, verbinding met vrijwilligers en samenwerking met bedrijfsvoering;
- inzet op het verder inregelen van de reguliere werkzaamheden;
- we gaan het meerjareninvesteringsplan verder door ontwikkelen door onder andere eenduidigheid van prijzen te realiseren;
- er worden (raam)overeenkomsten gesloten voor het leveren van tankautospuiten, bekleding van tankautospuiter en ademluchtapparatuur;
- de medewerkers materieelbeheer participeren in de projecten van brandweezorg 2.0 en zetten in op de doorontwikkeling van de organisatie en inrichting van logistiek/ademlucht en onderhoud/beheer.

Incidentbestrijding & nazorg

Incidentbestrijding, ook wel repressie genoemd, is het daadwerkelijk bestrijden van onveiligheid en het verlenen van hulp in noodsituaties. Dat wil zeggen het uitrukken bij brand, ongevallen, hulpverlening. De repressie wordt opgebouwd vanaf de 65 kazernes in Fryslân en daarnaast beschikt Leeuwarden over een beroepskazerne waar ook een aantal specialistische taken belegd zijn. In het verlengde van de incidentbestrijding ligt de nazorg. Onder nazorg valt alles dat wordt gedaan om zo snel mogelijk terug te keren naar de normale verhoudingen na de inzet bij een incident. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan de opvang van brandweerpersoneel bij schokkende gebeurtenissen. Daarnaast hoort ook het evalueren van het incident onder de nazorg.

Wat willen we bereiken?

- incidentbestrijding zorgt er voor dat branden en ongevallen en de gevolgen ervan tot een minimum beperkt blijven;
- tevens heeft het tot doel bij te dragen aan het zo snel mogelijk terug keren naar de normale verhoudingen na de inzet bij een incident;
- risicodifferentiatie vormt één van de basisvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van de brandweer in Fryslân: de komende jaren willen we als nieuwe brandweerorganisatie voortvarend aan de slag gaan met repressie die afgestemd is op de feitelijke risico's in de omgeving en die rekening houdt met de beschikbaarheid van vrijwilligers.

Prestatie indicator

- repressieve prestaties zijn conform de bestuurlijke vastgestelde normen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- het zorg dragen voor het optreden van de brandweer bij het bestrijden van brand, beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
- het zorg dragen voor het verzamelen en evalueren van gegevens ten behoeve van de waarschuwing en alarmering van de bevolking;
- het zorg dragen voor het waarschuwen van de bevolking door middel van het sirenenet, het
- het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
- het ondersteunen van de incidentbestrijding en de bestrijding van rampen en zware ongevallen door middel van het uitvoeren van specialistische taken;
- een op maat gesneden waterongevallenbeheersing in de regio Fryslân;
- het invulling geven aan piketten conform vastgesteld beleid;
- het inzetten van het BedrijfsOpvangTeam (BOT) conform de daarvoor geldende afspraken;
- Ontwikkeling RI&E water en warm.

3.4 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage in het nadelig saldo

Conform de gemeenschappelijke regelingen wordt de vastgestelde bijdrage in het nadelig saldo over de gemeenten voor de programma's gezondheid en crisisbeheersing verdeeld op basis van het inwonertal. In afwijking hiervan heeft het algemeen bestuur besloten de bijdrage voor het programma brandweer te verdelen op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.

De OOV-verdeling wordt in 2018 volledig toegepast, in de jaren 2014 tot en met 2017 wordt gewerkt met een ingroeimodel, waarbij in vier stappen van de historische verdeling naar de OOV-verdeling wordt toegewerkt. De uitzettingen in 2016 die betrekking hebben op de brandweer zijn in 2016 verdeeld op basis van de procentuele verhouding van de eerder (begroting 2015) vastgestelde verdeling voor het jaar 2016. Vervolgens wordt in twee gelijke stappen 'gegroeid' naar een verdeling op basis van OOV in 2018. Deze verdeling is gebaseerd op het oude cluster OOV, volgens de septembercirculaire 2014.

Per programma is de bijdrage als volgt:

	Bijdrage 2015	Bijdrage 2016	verhoging 2016
Gezondheid	€ 19.403.187	€ 20.450.244	€ 1.047.058
Brandweer	€ 30.145.529	€ 31.074.377	€ 928.849
Crisis	€ 1.477.812	€ 1.615.405	€ 137.593
	€ 51.026.528	€ 53.140.026	€ 2.113.500

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van het saldo over de gemeenten, met een overzicht van het groeimodel richting 2018.

Brede doeluitkering rampenbestrijdingen

De in de begroting opgenomen bijdrage BDUR is gebaseerd op de decembercirculaire 2014. Deze geeft een overzicht van de verdeling van het landelijke budget over de veiligheidsregio's voor 2015 en verder. De bijdrage voor 2016 is gebaseerd op deze meest recente informatie, en houdt nog geen rekening met de effecten van het onderzoek naar de BDUR, dat op dit moment nog niet is afgerond. De bijdrage wordt geraamd op € 7.900.861.

Onvoorzien

De opbouw van de post onvoorzien is gewijzigd bij het vaststellen van de nieuwe nota weerstandsvermogen. De post van € 500.000 kan alleen nog worden aangewend voor personele fricties, overige onvoorziene posten dienen uit de reguliere begroting te worden gedekt. De post onvoorzien is conform de verdeling in de nota toegewezen aan de drie programma's.

Financiering

Op algemene dekkingsmiddelen wordt het saldo van de financieringsfunctie verantwoord. Aangezien de interne rekenrente gelijk is aan de rente van externe financieringen, is voorcalculatorisch geen sprake van een saldo op de financieringsfunctie. Op basis van de kaderbrief 2016-2019 is zowel de rekenrente als de structurele rentelast voor financieringen verlaagd van 3,5% naar 3%.

4. Paragrafen

4.1 Financiering

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening, aangevuld met het treasury-besluit.

Beleid met betrekking tot financieringsrisico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

In 2016 wordt de bestaande leningportefeuille naar verwachting conform het vastgestelde schema afgelost, met € 3,3 miljoen. Het saldo van de bestaande leningen zal dan teruglopen naar € 43,2 miljoen. Op basis van de verwachte kasstromen kan tot en met 2015 grotendeels worden volstaan met het kortlopend invullen van de toename van de financieringsbehoefte, met mogelijk consolidatie naar langlopend gedurende 2016.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

De kasgeldlimiet is gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal, dit is voor 2016 een bedrag van € 5,6 miljoen. Zoals bovenstaand is aangegeven zal in 2016 tijdelijk kortlopend worden geleend tot deze grens, alvorens deze langlopend wordt vastgelegd.

De renterisiconorm bedraagt 20% van het begrotingstotaal, of € 13,7 miljoen. In de huidige leningportefeuille is bij planning van het aflossingsschema rekening gehouden met deze limiet. Bij het afsluiten van nieuwe financieringen worden deze zodanig gepland, dat de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Intern liquiditeitsbeheer

Met ingang van 2016 zal de noodzaak tot nieuwe externe financiering toenemen, zoals hierboven weergegeven. Dit vraagt om een scherpere sturing op de kasstromen, zodat tijdig kan worden geanticipeerd op deze behoefte. Het interne beheer wordt gedurende 2015 doorontwikkeld, zodat adequaat kan worden gestuurd op financierings- en renterisico's.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

In de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018 wordt onderscheid gemaakt in:

- algemene risico's samenhangend met de exploitatie.
- risico's samenhangend met rampen- en crisisbeheersing.

Algemene risico's

Voor de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018 is in 2014 het algemene risicoprofiel van de VRF geactualiseerd op basis van een risicoworkshop. Het afdelingsmanagement heeft hierbij vanuit de verschillende vlakken van het INK-model (leiderschap, strategie en beleid, management van middelen, management van medewerkers, management van processen, medewerkers, klanten en partners, bestuur en financiers en maatschappij) een aantal algemene risico's geïdentificeerd. De volgende risico's zijn geïdentificeerd als belangrijk in het kader van weerstandsvermogen:

1.	Het risico dat door veranderde marktomstandigheden de concurrentiepositie van de Veiligheidsregio Fryslân in gevaar komt en hier niet tijdig adequaat op geanticipeerd wordt.
2.	Het risico dat de IT-infrastructuur en onderliggende processen en systemen onvoldoende aansluiten bij de wensen en eisen van de stakeholders (medewerkers, gemeenten, ketenpartners).
3.	Het risico dat het beleid van de landelijke of lokale overheid zodanig van invloed is op de Veiligheidsregio Fryslân dat het haar functioneren en behalen van doelstellingen nadelig beïnvloedt.
4.	Het risico dat te weinig vakbekwame/bevoegde medewerkers kunnen worden aangetrokken. Specifiek voor brandweezorg, welke voor een belangrijk deel steunt op vrijwilligers, de eisen aan brandweezorg worden steeds hoger en zijn/worden wettelijk verankerd.
5.	Het risico van ernstige verstoring van de reguliere dienstverlening door incidenten, rampen en crises.
6.	Het risico dat een nieuw financieringsregime een onvoordelig effect heeft op de beleidsuitvoering van de Veiligheidsregio Fryslân.
7.	Het risico van de invoering van de werkkostenregeling. Iedere organisatie krijgt hiermee te maken, maar voor de Veiligheidsregio Fryslân laat deze zich extra voelen door het grote aantal vrijwilligers.
8.	Het risico van uitval van ICT en elektriciteit waardoor de cruciale voorzieningen voor hulpdiensten uitvallen.

Op grond van de risicoworkshop is de conclusie dat het risicoprofiel in het kader van weerstandsvermogen niet wezenlijk is veranderd ten opzichte van 2010. De veronderstelde impact van de regionalisering van de brandweer op het risicoprofiel is beperkt. Het belangrijkste risico is nog steeds marktwerking in brede zin en de impact hiervan op de dienstverlening en de mogelijkheid om hier tijdig op in te spelen (personele frictie en de mogelijkheid om hierop te anticiperen).

Risico's rampen- en crisisbeheersing

Binnen het taakgebied rampen- en crisisbeheersing hangen de belangrijkste risico's samen met het daadwerkelijk optreden van een ramp of crisissituatie. In een dergelijke situatie is de hulpverlening aan de burgers de eerste prioriteit van Veiligheidsregio Fryslân. Om hulp te kunnen bieden zal het noodzakelijk zijn om extra personeel en materieel in te zetten.

In het Risicoprofiel Fryslân valt het merendeel van de incidenten met een hoge impact (zeer ernstig – catastrofaal) in de categorie 'onwaarschijnlijk' tot 'zeer onwaarschijnlijk'. Gelet hierop is de huidige inschatting dat de kans op het zich daadwerkelijk voordoen van een ramp of crisis zeer gering is. In 2015 is besloten om gelet op de risico inschatting de bestemmingsreserve Crisis en Rampen te laten vrijvallen.

De Veiligheidsregio beschikt, door het opheffen van de bestemmingsreserve Crisis en Rampen, niet meer over dekkingsmiddelen voor dergelijke kosten. Afhankelijk van de omvang van de incidentele kosten en het (overige) saldo van het programma Crisisbeheersing kan dit leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage (nabetaling).

Weerstandscapaciteit

Bij Veiligheidsregio Fryslân wordt de weerstandscapaciteit gevormd door de "Algemene reserve gezondheid", "Algemene reserve Brandweer" en de post onvoorzien (per programma). Het verloop van de algemene reserves kan als volgt worden weergegeven (prognose op basis van de meerjarenbegroting):

Weerstandscapaciteit (bedragen in hele euro's)	Stand per		
	01-01-2015	01-01-2016	01-01-2017
Algemene reserve gezondheid	1.280.000	1.280.000	1.280.000
Algemene reserve brandweer	320.000	320.000	320.000
Totaal	1.600.000	1.600.000	1.600.000

De algemene reserves kennen een gezamenlijke omvang van € 1.600.000. De omvang van de twee algemene reserves is gelijk aan de maximale omvang van deze reserves volgens de beleidsnota Weerstandsvermogen 2015-2018. De begroting van Veiligheidsregio Fryslân kent geen begrote toevoegingen of onttrekkingen aan de genoemde reserves.

Conform de beleidsnota Weerstandsvermogen is in de begroting 2016 een post onvoorzien opgenomen van € 500.000. Deze post onvoorzien is per programma (Gezondheid, Brandweer en Crisisbeheersing) geraamd. De post onvoorzien vormt geen algemeen dekkingsmiddel, maar is bedoeld voor het opvangen van personele frictie binnen de programma's.

Beleid

De huidige weerstandscapaciteit is gelijk aan het noodzakelijk weerstandsvermogen gelet op het risicoprofiel. Opbouw van de weerstandscapaciteit door middel van een begrote toevoeging aan de algemene reserve is derhalve niet noodzakelijk. Ten aanzien van een eventuele opbouw van de weerstandscapaciteit geldt de volgende beleidslijn: indien de weerstandscapaciteit daalt onder het gewenste weerstandsvermogen dan wordt de weerstandscapaciteit aangevuld vanuit een eventueel overschot op de post onvoorzien per programma en indien niet toereikend vanuit eventuele positieve exploitatiesaldi per programma.

Structurele risico's

Voor de komende jaren worden enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

- Ontwikkelingen rondom de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO);
- Herijking systematiek BDUR en achterblijven indexatie BDUR;
- Onvoldoende geïndexeerde kapitaallasten, effect bij toekomstige vervanging (jaarlijks € 1,3 miljoen).

Deze risico's zullen de komende jaren bij ongewijzigd beleid leiden tot structurele wijzigingen in de budgettering. Aangezien voor deze risico's op het moment dat zij zich voordoen een structurele oplossing gevonden dient te worden, wordt hiervoor geen (incidentele) weerstandscapaciteit aangehouden.

4.3 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering ondersteunt de organisatie bij de uitvoering van de programma's en heeft daarmee niet alleen betrekking op de interne organisatie (het personeel) maar ook op de bestuurlijke organisatie (het gezicht van de VRF naar de inwoners toe).

De bedrijfsvoering dient aan de volgende criteria te voldoen:

- **Rechtmatigheid:** de VRF handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving;
- **Betrouwbaarheid:** de VRF heeft haar zaken op orde, voert de wettelijke regels voorspelbaar uit en handhaaft deze regels;
- **Transparantie:** er wordt inzicht geboden in de uitvoering van de programma's en de ondersteunende processen;
- **Doelmatigheid:** zoveel mogelijk resultaat behalen met zo weinig mogelijke middelen;
- **Doeltreffendheid:** de beoogde effecten bereiken;
- **Responsiviteit:** de VRF anticipeert en speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en/of wensen van burgers.

Het doel van de bedrijfsvoering is het ondersteunen en faciliteren van de organisatie bij de uitvoering van de programma's en tevens te voldoen aan de wettelijke regelgeving en informatieplicht (zoals de opvolging van de BBV-voorschriften bij de financiële verslaglegging en de informatieplicht aan het CBS in de vorm van de IV3). In de praktijk moet dit tot uiting komen in het goed bedienen van de klanten van onze organisatie, interne en externe processen efficiënt te laten verlopen en zorgvuldige besluitvorming te garanderen.

Met de groei van Veiligheidsregio Fryslân is er ook voor de kolom Bedrijfsvoering veel veranderd. Behalve dat de meeste niet primaire taken bij Bedrijfsvoering zijn ondergebracht, is Bedrijfsvoering ook een onderdeel van de directie geworden en is de afdeling in formatie en deskundigheid gegroeid. Dit alles om Crisisbeheersing, Brandweer en de GGD maximaal te faciliteren in hun primaire proces.

De taken van Bedrijfsvoering hebben betrekking op de onderdelen Kwaliteit, Communicatie, Inkoop, Facilitaire services, Huisvesting, ICT, Informatiemanagement, P&O en Financiën. Voor alle onderdelen worden zeer diverse resultaatafspraken gemaakt. Het voert nu te ver om deze u allemaal te presenteren, daarom hieronder de belangrijkste aandachtspunten voor 2016:

Vanuit klantperspectief

1. Klanttevredenheidsonderzoeken¹ faciliteren voor alle kolommen en Veiligheidsregio Fryslân breed rapporteren met behulp van de NPS-methode;
2. De kolommen helpen met klantstrategie om de klanttevredenheid en loyaliteit in 2016 minimaal 10% te verhogen ten opzichte van 2015;
3. Uptime computernetwerk dagvenster 7u-22u; dit betekent een maximale uitval van 39 uur per jaar.

Vanuit Medewerkersperspectief

4. Medewerkerstevredenheidsonderzoek houden voor alle kolommen en Veiligheidsregio Fryslân breed rapporteren met behulp van de NPS-methode
5. De kolommen helpen met ondersteuning van interventieteams om de medewerkerstevredenheid en loyaliteit in 2016 minimaal 10% te verhogen ten opzichte van 2015.
6. Organisatie brede implementatie van resultaatgesprekken (planning, voortgang en beoordeling) voor iedere collega met de 4 onderdelen resultaat (wat), gedrag en vaardigheid (hoe), faciliteiten (nodig) en toekomst (employability).

¹ Onder klanten wordt verstaan de inwoners en organisaties in Friesland. De gemeenten zijn in het geval van Bevolkingszorg klant, in de overige gevallen zijn de gemeenten bestuurder/financier en stellen zij de kaders over hetgeen de VRF moet bereiken, inclusief klanttevredenheid over dienstverlening..

Vanuit Bestuurders/financiers perspectief

7. Het per kolom en Veiligheidsregio Fryslân breed rapporteren van de doelstellingen op basis van de resultaatgebieden van het INK-model inclusief analyse en advies;
8. Het voorbereiden van de bestuurlijke introductie van een Veiligheidsregio Fryslân resultaatkaart per 2016;
9. Betere beoordeling risico en rendement investeringsaanvragen door introductie van gebruik business case;
10. Voortgang uitputting realisatie Meerjareninvesteringsplan;
11. Een jaarrekening 2016 met een maximale delta van 2% t.o.v. de begroting;
12. Een maandelijkse bandbreedte van max. 5% van de prognose van liquiditeit t.o.v. realisatie
13. Het implementeren van een opnieuw geaccordeerd begrotings- en jaarrekeningmodel model vanaf 2017, al dan niet met een separaat programma voor Bedrijfsvoering.

Vanuit Maatschappelijk perspectief:

14. Het implementeren van het beleidsplan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
15. Betalen van facturen $\geq 95\%$ binnen 21 dagen
16. (Afstudeer) stages $>5\%$ ten opzichte van het aantal ft's
17. Bezetting opleidingsplaatsen bij de GGD $>90\%$

Hieronder wordt per punt aangegeven hoe Bedrijfsvoering denkt deze gestelde doelen te kunnen realiseren:

1. Door met Kwaliteit te borgen dat de NPS-methode geïmplementeerd wordt in alle bestaande of nieuw op te zetten onderzoeken;
2. Binnen de huidige formatie een klantstrateeg te werven in 2015;
3. Proactief onderhoud bij systeembeheer;
4. De reeds bestaande opzet van medewerkerstevredenheidsonderzoeken te continueren. De reeds ingevoerde reflectieteams te evalueren, de werkwijze eventueel aan te passen en opnieuw toe te passen;
5. Door een proeftuin opstelling in 2015 en 2016 van het plannings-, voortgangs- en beoordelingsmodel. Dit model is door de Ondernemingsraad geaccordeerd. De proeftuin voorziet in deelname van de kolommen in het oefenen in 2015 en 2016. Eventuele verbeter- en/of aandachtspunten worden doorgevoerd en met de OR geëvalueerd alvorens definitief in te voeren in 2017;
6. In 2015 is gestart met het intern ontwikkelen van rapportages per kolom per resultaatgebied vanuit het INK-model. In het directieteam zijn de breed geldende resultaten inmiddels vastgesteld en worden nu de kolom specifieke doelen bepaald. Naast de introductie van het model zal de levering van de informatie naar een steeds hogere frequentie tijd en energie vragen. De verwachting is dat het systeem voldoende robuust en bestuurlijk presentabel is vanaf 2016;
7. In de kaderbrief over 2017 worden de doelen per resultaatgebied gepresenteerd als leidraad voor de activiteiten in 2017;
8. In 2015 wordt de bestuurlijke resultaat vormgegeven en met ingang van 2016 ingevoerd in de (bestuurlijke) P&C cyclus.
9. In 2015 is een format geïmplementeerd hoe om te gaan met investeringsaanvragen en projectplannen, hierin is de business case separaat opgenomen. Finetuning in 2016;
10. Voortgang uitputting realisatie Meerjareninvesteringsplan volgen via de management- en bestuursrapportages;
11. Bij iedere bestuursvergadering zullen eventuele begrotingswijzigingen worden voorgelegd om zo ontwikkelingen maximaal direct en transparant in de begroting te verwerken;
12. Door naast de ontwikkeling van een verplichtingenadministratie en een investeringsplanning een goede liquiditeitsplanning te maken, geënt op de nieuwe, maandelijkse betaaltermijnen van de gemeenten;
13. In samenwerking met de portefeuillehouder Financiën zal in 2015 de begroting worden geëvalueerd om te komen tot aanscherping van het begroting- en jaarrekeningmodel. Vooruitlopend op de evaluatie lijkt het voor de hand te liggen om in ieder geval mee te nemen:

- Het SMART formuleren van doelen per resultaatgebied vanuit het INK-model
 - De totstandkoming van de bijdragen per gemeente;
 - Het verder expliciteren van de kosten per programma, al dan niet met een aanvullend programma voor Bedrijfsvoering.
14. In 2015 wordt het MVO beleidsplan opgesteld, deze kan na akkoord van het bestuur in 2016 geïmplementeerd worden;
 15. Scherp te sturen en te rapporteren aan de kolommen, mogelijk aangevuld met een andere werkwijze. Invoering van de verplichtingenadministratie per 1 januari 2015 zal een positief effect hebben op de doorlooptijd.
 16. Nauwe contacten onderhouden met onderwijspartners zoals NHL, Stenden, Friese Poort, Friesland College
 17. idem

De benodigde middelen hiervoor vragen een uitzetting van € 620.000 voor Bedrijfsvoering. Dit naar aanleiding van een onderzoek van Berenschot naar de overhead en een onderschrijving hiervan door de accountant van PwC.

Berenschot heeft een overheadbenchmark uitgevoerd, waarbij de overhead in kaart is gebracht en is afgezet tegen de totale formatie. Uit de resultaten blijkt dat het overheadpercentage van onze veiligheidsregio 26% lager is dan vergelijkbare organisaties². Dit verschil is opgebouwd uit formatie (-15 Fte á € 1,3 mln.) en lagere inhuur (á € 1,4 mln.). De evaluatie van het afgelopen jaar leert ons dat, ondanks een verbetering t.o.v. 2013, de huidige structurele formatie inderdaad niet toereikend is om de reguliere werkzaamheden binnen bedrijfsvoering uit te voeren. Deze werkzaamheden hebben met name betrekking op advies en beleid op de terreinen P&O en F&C. Daarnaast is de administratieve last fors hoger dan voorzien. Zo zijn het aantal facturen en personeelsmutaties verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. Ook dient de planning- en control cyclus qua proces en instrumentarium verder te worden vormgegeven en doorontwikkeld.

Met inachtneming van de onderzoeksresultaten van Berenschot geeft een nadere analyse en een doorlichting van de huidige formatie volgens onze inzichten een ondercapaciteit aan van 8 fte voor P&O en Financiën en € 100.000 inhuur voor de versterking van concern ontrol. Hiermee blijft de VRF behoren tot 'best in class' omdat de VRF fors onder de benchmark blijft.

Ten aanzien van Control wordt gekozen voor een separaat gepositioneerde concerncontroller om de VRF maximaal scherp te kunnen beoordelen op voortgang. Deze rol is nu niet als zodanig ingevuld en vraagt een aanvullende investering. Uitbreiding tot de gewenste formatie betekent een financiële inspanning van € 520.000. Tot slot wordt ook Juridische Zaken verbeterd door eerst de directiesecretaris te ondersteunen met een bestuurskundig jurist om het juridisch control binnen de VRF vorm te geven.

De voorgestelde (dwingende) versnelde afbouw van het verhoogde budget halveert de beschikbare middelen voor de versterking van de bedrijfsvoering in de periode 2016 – 2019. Het zal duidelijk zijn dat daarmee het risico dat de versterking niet volledig tot wasdom komt, toeneemt.

De totale lasten die behoren tot de organisatie-overhead bedragen in totaal € 11,6 miljoen. Gedurende 2016 zal worden onderzocht op welke wijze deze lasten beter gepresenteerd kunnen worden in jaarrekening en begroting (zie hierboven punt 13).

² Agentschappen, N=55. In vergelijking met Veiligheidsregio's (N=9) komt de VRF 17% lager uit (- € 1,8 mln.) maar vanwege de kleine N en dus is deze statistisch als onvoldoende beoordeeld.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt een uiteenzetting gegeven van het geplande beleid rondom het beheer van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft.

Met ingang van 2014 heeft de organisatie de volgende gebouwen in eigendom / beheer:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg;
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 47 in eigendom;
- 61 locaties voor JGZ, allen gehuurd;
- Het regionaal coördinatie centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer.

Voor de gebouwen in eigendom is het gewenste kwaliteitsniveau gesteld op niveau 3 ('redelijk') van NEN 2767. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen zijn voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen aanwezig. Bij de huurlocaties wordt ernaar gestreefd een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten: bij de nieuw afgesloten huurovereenkomsten met de gemeenten is dit ook zo geregeld, bij huur van derden in de meeste gevallen ook.

Bij de regionalisering zijn de budgetten voor de kazernes bepaald op basis van de van de gemeenten overgenomen locaties (huur of eigendom), gekoppeld aan het gewenste kwaliteitsniveau, inclusief een budget voor beheer van het vastgoed. Daarnaast zijn in het kader van het project Samen Naar 1 Brandweer budgetten vastgesteld voor facilitaire kosten en nutsvoorzieningen.

Aangezien de kosten van groot onderhoud significant fluctueren over de jaren, is ervoor gekozen deze te egaliseren met behulp van een voorziening groot onderhoud. De in de begroting geraamde dotatie aan de voorziening is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 20 jaar gepland is.

Naar verwachting wordt de nieuw te bouwen kazerne in Lemmer begin 2016 opgeleverd. Daarnaast wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een eventuele wijziging van de huisvesting van de brandweer in Surhuisterveen. Voorafgaand aan het gereedkomen van het nieuwe dekkingsplan worden geen ingrijpende maatregelen op het gebied van huisvesting gepland.

De budgetten voor kapitaallasten zijn gebaseerd op het huidige areaal en op het prijspeil waarop de investeringen in het verleden door de gemeenten zijn gedaan. Indien gebouwen en installaties moeten worden vervangen tegen het huidige (c.q. toekomstige) prijspeil doet zich een tekort voor, dat in de loop der jaren zal oplopen tot maximaal € 600.000. Dit risico is, als onderdeel van het totale risico voor niet-geïndexeerde kapitaallasten van €1,3 miljoen, gemeld in de kaderbrief 2016 en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5. Financiële begroting

5.1 Overzicht van baten en lasten

Beleidsproduct	Lasten	Baten	Eindtotaal
01.Zorg	2.036.762	-294.187	1.742.575
02.OGGZ	425.843	-255.892	169.951
03.Lijkschouw	367.515		367.515
04.Politiezorg	249.384	-279.889	-30.505
05.Reizigers	628.104	-677.298	-49.194
06.Advies	2.125.960	-1.148.571	977.389
07.Zorg voor alle kinderen	16.092.021	-1.056.000	15.036.021
08.Crisis/calamiteiten	39.181		39.181
09.Monitoring & Beleid	1.172.755		1.172.755
10.GBV & Preventie	677.358		677.358
11.Zorg alle kinderen +	591.405	-619.046	-27.641
12.ODM Gezondheid	374.839		374.839
			-
13.Nadsal Gezondheid		-20.450.244	20.450.244
Totaal gezondheid	24.781.127	-24.781.127	0
14.Crisisbeheersing	2.836.091	-230.956	2.605.135
15.Coördinatie BBZ	304.501		304.501
16.BBZ	1.461.070		1.461.070
17.ODM Crisis	10.000	-2.765.301	-2.755.301
18.Nadsal Crisis		-1.615.405	-1.615.405
Totaal crisisbeheersing	4.611.662	-4.611.662	0
19.Risicobeheersing	2.146.858	-211.000	1.935.858
20.Planvorming	3.424.373		3.424.373
21.Vakbekwaamheid	9.182.698	-10.000	9.172.698
22.Materieel	11.664.518	-17.000	11.647.518
23.WABO	762.364	-991.074	-228.710
24.Incidentbestrijding	10.253.361		10.253.361
26.ODM Brandweer	4.839	-5.135.560	-5.130.721
			-
27.Nadsal Brandweer		-31.074.377	31.074.377
Totaal Brandweer	37.439.011	-37.439.011	0
	66.831.800	-66.831.800	0

Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief voor de programma's is als volgt:

Meerjarenperspectief 2016-19	Jaarrekening 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018			Begroting 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid																		
Producten Zorg en Advies	6.584.242	3.057.292	-3.526.950	5.861.547	2.636.918	-3.224.630	5.833.568	2.655.837	-3.177.731	5.875.454	2.655.837	-3.177.731	5.918.006	2.655.837	-3.177.731	5.961.230	2.655.837	-3.177.731
Producten Jeugdgezondheidszorg	18.241.870	2.727.439	-15.514.431	17.551.535	1.667.401	-15.884.134	18.572.722	1.675.046	-16.897.676	18.706.086	1.675.046	-16.897.676	18.841.567	1.675.046	-16.897.676	18.979.193	1.675.046	-16.897.676
	24.826.112	5.784.731	-19.041.381	23.413.083	4.304.319	-19.108.764	24.406.290	4.330.883	-20.075.407	24.581.540	4.330.883	-20.075.407	24.759.573	4.330.883	-20.075.407	24.940.423	4.330.883	-20.075.407
Dekkingsmiddelen gezondheid																		
Overige dekkingsmiddelen gezondheid	-184.284	0	184.284	344.423	0	-344.423	374.839	0	-374.839	374.839	0	-374.839	374.839	0	-374.839	374.839	0	-374.839
Nadelig saldo gezondheid	0	18.743.470	18.743.470	0	19.403.187	19.403.187	0	20.450.246	20.450.246	0	20.625.496	20.450.246	0	20.803.529	20.450.246	0	20.984.379	20.450.246
	-184.284	18.743.470	18.927.754	344.423	19.403.187	19.058.764	374.839	20.450.246	20.075.407	374.839	20.625.496	20.075.407	374.839	20.803.529	20.075.407	374.839	20.984.379	20.075.407
Reservemutaties gezondheid	16.000	96.589	80.589	0	50.000	50.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma gezondheid	24.657.828	24.624.790	-33.038	23.757.506	23.757.506	0	24.781.129	24.781.129	0	24.956.379	24.956.379	0	25.134.412	25.134.412	0	25.315.262	25.315.262	0
Programma Crisisbeheersing																		
Producten Crisisbeheersing	4.178.515	343.250	-3.835.265	4.463.872	230.759	-4.233.113	4.601.662	230.957	-4.370.705	4.658.150	230.957	-4.370.705	4.715.383	230.957	-4.370.705	4.773.370	230.957	-4.370.705
Dekkingsmiddelen crisis																		
Overige dekkingsmiddelen crisis	-38.495	2.804.834	2.843.329	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.765.301	2.755.301	10.000	2.765.301	2.755.301
Nadelig saldo crisisbeheersing	0	1.477.812	1.477.812	0	1.477.812	1.477.812	0	1.615.404	1.615.404	0	1.671.892	1.615.404	0	1.729.125	1.615.404	0	1.787.112	1.615.404
	-38.495	4.282.646	4.321.141	10.000	4.243.113	4.233.113	10.000	4.380.705	4.370.705	10.000	4.437.193	4.370.705	10.000	4.494.426	4.370.705	10.000	4.552.413	4.370.705
Totaal programma crisisbeheersing	4.140.020	4.625.896	485.876	4.473.872	4.473.872	0	4.611.662	4.611.662	0	4.668.150	4.668.150	0	4.725.383	4.725.383	0	4.783.370	4.783.370	0
Programma brandweer																		
Producten brandweer	34.452.023	1.444.568	-33.007.455	36.505.584	1.216.838	-35.288.746	37.434.172	1.229.075	-36.205.097	37.740.285	1.229.075	-36.205.097	38.050.809	1.229.075	-36.205.097	38.365.796	1.229.075	-36.205.097
Dekkingsmiddelen brandweer																		
Overige dekkingsmiddelen brandweer	-352.012	5.218.757	5.570.769	-7.657	5.135.560	5.143.217	4.839	5.135.559	5.130.720	4.839	5.135.559	5.130.720	4.839	5.135.559	5.130.720	4.839	5.135.559	5.130.720
Nadelig saldo brandweer	0	30.145.571	30.145.571	0	30.145.529	30.145.529	0	31.074.377	31.074.377	0	31.380.490	31.074.377	0	31.691.014	31.074.377	0	32.006.001	31.074.377
	-352.012	35.364.328	35.716.340	-7.657	35.281.089	35.288.746	4.839	36.209.936	36.205.097	4.839	36.516.049	36.205.097	4.839	36.826.573	36.205.097	4.839	37.141.560	36.205.097
Reservemutaties brandweer	0	63.900	63.900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma brandweer	34.100.011	36.872.796	2.772.785	36.497.927	36.497.927	0	37.439.011	37.439.011	0	37.745.124	37.745.124	0	38.055.648	38.055.648	0	38.370.635	38.370.635	0
Totaal VRF	62.897.859	66.123.482	3.225.623	64.729.304	64.729.304	0	66.831.802	66.831.802	0	67.369.652	67.369.652	0	67.915.443	67.915.443	0	68.469.267	68.469.267	0

Toelichting:

De mutatie van het nadelig saldo per programma ten opzichte van 2015 is als volgt, naar oorzaken:

Analyse verhoging bijdrage per programma				
	Gezondheid	Brandweer	Crisis	Totaal
versterking BV	229.690	348.898	41.412	620.000
versterking GGD	220.000			220.000
VPB	60.000			60.000
index materieel	5.000	20.000	3.500	28.500
index cao 2015	352.665	370.938	61.396	785.000
index cao 2016	179.702	189.013	31.285	400.000
Stijging nadelig saldo	1.047.058	928.849	137.593	2.113.500

5.2 Financiële positie

5.2.1 Arbeidsverplichtingen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording is het niet toegestaan voorzieningen te vormen met betrekking tot jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume. Dit gaat met name om verplichtingen rondom vakantiegeld en het opgebouwde saldo vakantiedagen. Deze lasten zijn structureel gedekt in de begroting.

5.2.2 Investeringskredieten

Als onderdeel van de begroting is het nieuwe meerjaren-investeringsplan vastgesteld. De betreffende investeringen zijn aan te merken als investeringen met economisch nut, en worden geactiveerd conform de regels die zijn vastgelegd in de financiële verordening. De effecten hiervan zijn verwerkt in de kapitaallasten in de programma's. De vast te stellen kredieten zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze begroting.

5.2.3 Reserves

Het geraamde verloop in de reserves is als volgt:

	1-1-2016	Storting	Onttrekking	31-12-2016
AR Gezondheid	€ 1.280.000	€ -	€ -	€ 1.280.000
AR Brandweer	€ 320.000	€ -	€ -	€ 320.000
Kwaliteitsprojecten brandweer	€ 835.000	€ -	€ 525.000	€ 310.000
Cultuur en leiderschap	€ 200.000	€ -	€ 100.000	€ 100.000
Gezondheidsenquête	€ 48.000	€ -	€ -	€ 48.000
Rechtspositie	€ 80.000	€ -	€ 20.000	€ 60.000
Transitie JGZ	€ 204.000	€ -	€ -	€ 204.000
	€ 2.967.000	€ -	€ 645.000	€ 2.322.000

De reserves kwaliteitsprojecten brandweer en cultuur/leiderschap zijn gevormd in 2015 naar aanleiding van de kaderbrief 2016. Het hierboven weergegeven verloop is analoog aan de geraamde projectinzet in 2016.

5.2.4 Voorzieningen

Het geraamde verloop in de voorzieningen is als volgt:

	1-1-2016	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2016
Sociaal plan SN1B	€ 434.000	€ -	€ 310.000	€ 124.000
Spaarverlof	€ 160.000	€ -	€ 20.000	€ 140.000
Groot onderhoud brandweerkazernes	€ 205.000	€ 200.800	€ 98.000	€ 307.800
Groot onderhoud HTW	€ 55.000	€ 23.000	€ 13.000	€ 65.000
	€ 854.000	€ 223.800	€ 441.000	€ 636.800

De voorzieningen met betrekking tot het sociaal plan en spaarverlof zullen voldoende zijn om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorzieningen groot onderhoud sluiten aan op de aanwezige meerjarenonderhoudsplanning.